

però, una orquestra clàssica. No un jazz-band improvisat i antipàtic, amb *negritos* de per riure, tenyits amb fuixina i música negra escrita al carrer Nou. No; una orquestra amb corda i cornetí, i que toqui valsos de socis, de casats, de *quintos*, de rams; que anunciï la *toia*, i que amaneixi el seu programa amb la sal i el pebre d'un parell de *solos* de cornetí ben refilats.

Es talment com si en el clos de l'envelat s'hi hagués produït una descàrrega elèctrica. Un moment de vacil·lació i, immediatament, les parelles revénen engrescades, per a giravoltar amb un alè més decidit. L'aranya del sostre sembla que despedeix més llum; el *sereno* que hi ha a la presidència en representació de l'alcalde, té les galtes més enceses; la catifa sembla més virolada; els miralls i els cortinatges brillen més; i aquell paisatge tropical de palmeres grises que hi ha alons de la presidència sembla que s'anima.

Els catalans, potser per una llei de costum, no fem gaire cas de les nostres coses. Però porteu-hi un foraster i s'hi encantarà. I si es tracta d'un estranger, aquest és segur que ultrapassarà els límits de l'entusiasme.

Tot el nostre és de primera qualitat. El nostre paisatge, especialment el del Vallès, és un encís, amb qualitats de vellut de seda i d'or. Però aquest recó de món que presideix Granollers amb la seva famosa Porxada, recó de món amable i acollidor, té, a més del seu paisatge, l'encís d'aquestes grans cases pairals fetes de draps violats i de pals, que hom emplaça al mig d'una era o al costat d'un canyer, i on s'hi agermanen fraternalment, tal dia com per la Festa Major, les grans famílies que constitueixen els pobles, així que senten vibrar per l'espai la primera nota del *solo* de cornetí.

JAUME PASSARELL

Els records de l'envelat

L'envelat és com el palau popular de la festa major. Les festes majors són, però, una cosa eminentment catalana. Ben propi és, per tant, que l'envelat sigui també un recinte que, tot i ésser un soplúg estival de pocs dies i de poques nits,—parament esbadellat a ran de terra, ofert a la pietat espectant de les ventades i les pluges—, tingui tanmateix arrels profundes en el nostre terror.

Per això és que l'envelat depassa a voltes el seu serviment habitual. Virolament de fira, miralleig de quincalla, frèvol ambient d'aromes, xerradisses i crits, ell és un símbol de compassa de pressa el goig extern, aquell que només fa «pessigolles al cor». Pregunteu-ho sinó a aquella «Margarida», amiga de la Ben Plantada, que hi veié esclatar i morir-s'hi, gairebé tot d'una, la seva triple il·lusió de tres festejadors. Pregunteu-ho a les donzelles de les cançons populars que demanen per anar al ball, i als poetes que han glossat aquest encís tan pròpiament malenconiós d'aquesta mena de diades en glosses popularistes, en romanços irònics, en poemes sentimentals—Joan Arús, en la «Balada de la festa major» i Joan Badià, en «Les romanalles de la festa del carrer» o en les seves assonàncies gironines sobre les «fires de tardor», per exemple.

Però diem que depassa aquest serviment, perquè, de tan usuals, l'esma

de cada poble mena totes les manifestacions autènticament populars a encerclar-les en atris d'aquesta naturalesa. L'envelat és un temple profà i pintoresc per a rendir-hi els cultes més divergents. És el tron de la poesia, i alhora el «fórum» de la política. Recordem que el nostre primer premi de Jocs Florals (deu fer uns dotze anys), vàrem recollir-lo dins l'envelat mariner d'una vila empordanesa; simple episodi de la Festa Major, la diada literària fou com un oasi en mig del sarau interminable, allargat fins a la matinada, i del qual encara les orelles em reporten, botzinejant, un vals nostàlgic i insistent. I no fa pas gaires dies, en una vila del Llobregat,

per a la celebració d'un miting polític, ens cenyiren amb els arreus festosos d'un envelat l'informe i immens espai llis on havia de ressonar paradoxalment la veu dels oradors.

No és estrany, doncs, que els envelats tinguin records, i que se'ls contin, en llur pas d'un poble a l'altre. I que, com que sempre els records donen melangia, ens en xopin a nosaltres, com d'una humitat invisible, que la calor fa encara fermentar més cor endins, cada cop que l'atzar ens duu a ésser-ne els hostes passavolants, d'uns moments o d'unes hores.

O. SALTOR

ÓPERA A L'ENVELAT (Per Escobar)